

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom našu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Kar. Feil.

Predplata u poštarinom stoji 2 for., a seljake samo 1 for. za celu godinu. Razmjerno 1 for., a seljake 50 novč. za pol godine. Irvan Carevine više poštarina. Gdje se najda najmanje 8 seljaka te se voljni, da im list šaljemo svim ukupno pod jednim zavojem i imenom, davat ćemo za 70 novč. na godinu svakomu. Novci se šalju kroz poštaricu *Nasnačica*. Ime, prezime i najbližu Poštu valja jasno označiti. Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničaru u otvorenu pismu, za koje se neplaća nikakva poštarina, naplativ irvana. *Reklamacija*. Tko list prima i drži, ako je pošten, to ga i plaća.

Izlazi svaki i. i 16. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO

nalazi se

Carola Stadion N. 12.

Pisma se šalju plaćene poštarine. Vjesti, dopisi i drugi spisi stampaju se ili u cijelosti ili u izvadku, halmo prema svojoj vrijednosti i namjeni svoga lista. Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Osobna napadanja i slično sukromne stvari ne nalaze mjesta u ovom listu. Priobćena se pisma štampaju po 25 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 20 novč., a svaki redak svuviše 25 novč. i li u slučaju opetovanja pošto se pogodje oglasnik i odpravništvo. Dopisi se nevrataju. Uredništvo i odpravništvo, osim izvanrednih slučajeva, nedoplaćuje, nego putem svoje *Listnice*.

Poziv na predplatu.

Početakom dojučuće godine izlaziće „Naša Sloga“ svakih 8 (svakog četvrtka) dane svakih 15 dana kako do sada.

Ovim pozivljemo dakle sve naše prijatelje, da se izvole čim prije oglašiti na novu predplatu.

Predplata za inteligenciju i sve one, koje je Bog obilatio nadario, iznašati će 5 for. na godinu ili for. 2 i 50 novč. za pol god. Jedino za seljake obaljena je ta cijena na godišnja for. 2. ili for. 1 za pol godine.

Novci nek se šalju administraciji „Naše Sloge“ (Carola Stadion 12.) i to najjeftinijim putem, t. j. poštarskom naputnicom.

Ovom sgodom opominjemo jošte jednom sve naše ljetoznje i prijašnje dužnike, da učine svoju dužnost, jer je nepošteno list primati a neplaćati ga. Koji nam ne pošalje svoje saostatke, tomu nećemo slati u buduće lista i biti ćemo prisiljeni, predati ga sudu.

U Trstu, 15. Novembra 1883.

Uprava „Naše Sloge“.

Tko plaća više.

U listu „Sloboda“ pisalo je pred nekoliko vremena obd adicionalu za gospođčinu (osonoro).

Tamo je dokazano crno na bijelu, da jedan kraj Istre plaća za drugi, i račeno je, da Talijani rado zovu svojom onaj diel zemlje, koj u ime gospođčine ni iz daleka neovršuje svoju dužnost.

Reč bi, da je ono pismo u svojoj uljansku stranku u Istri, jer onim je pismom dokazano, da duhovno gospodarstvo njihovo u Istri propada, i da će se tielo podvrgnuti volji duha, pak će po malo nestati i gospodarstva njihovoga u stvarih tjelesnih ili kako se još reče, u materijalnih interesih. Da oslabi, ako je moguće, silu gore spomenutoga članka, poročka „Istria“ od 8. decembra ove godine, dokazuje kako s drugo strane talijanski diel Istre troši za nas Sloveno-Hrvato u stvarih škole i špitalah.

Evo kratki odgovor:

Gospodujuća voćina prekinula je god. 1873 s državom svaki račun o plaćenju gospođčini (osonoro), samo se jo reklo: Istra ostaje još toliko dužna, pa mirna Bosna.

Mi smo u stanju izjaviti, da su skoro svo, što je do onda izplaćeno, platili ljudi onih istih krajevah, koji i danas plaćaju nedužno 12 novčičah nameta na svaki forint cesarskoga poreza — u ime odkupa od gospođčine. Volimo „nedužno“ jer s onim nametom morao bi se umanjivati dug

Istra prema cesarstvu, a on se je na svim tim od godine 1874 povećao!

Dakle ponajprije morali bi nam naši susjedi povratiti, što smo napred platili, da svejedno ostanemo dužni, pak onda bismo vidili, tko za koga više plaća. „Istria“ spominje, da se iz Poroča troši za škole u obćinah: Dolina, Kastav i Vrbanik više, nego li ovo obćino davaju provinciji.

Molimo da se popravi račun ovako: Najprvo recimo, da se više troši, al je pitanje: od kada? Zaludu ti meni daješ račun naše složbine od jučer ili prekčora, kad sam ja prije više godinah više davao, nego li priijamao.

Racimo i to, da je u roćenih obćinah zbilja mnogo školah, pak da se iz Poroča na nje troši više, nego li se dobiva.

Ali gdje su ostale obćino našega jezika?

Kako ste druguda porazdielili škole? Daje li Vam Poroč nameta, koliko stoje njegove škole?, deju li Vam druga mjesta, sama o sobi računana?

Ali ni onaj račun poročke „Istria“ ne stoji. Ona računa, da od Kastva na primjor dobiva manje, nego li troši za škole.

Kastavščina plaća cesarskoga poreza više od 11.000 forintih.

Namet za Poroč na to izneso 37%, ili oblo 4000. — Namet na daciju vina i mesa drugih 4000 — a gdje su globo kumake, gdje su globo školske, kojih je obćina Kastavska ovo godine platila više, nego možda

svi drugi kotari Istre, gdje je taksa od ostavinah itd.

„Istria“ nam je zaboravila reći, da provincija dobiva od cesarstva kakovih 30000 f. pomoći za stvari školske.

„Istria“ nezna, da ta pomoć dolazi od onih zakladah, koje su stvarone velikimi iznosi od naših stranah. Gdje je imetak nekadašnjih hrvvačkih knjazih od Čepica i sv. Petra u Sumi? Gdje je sto tisućah forintih, za koje je prodana gospođtija Kastavska?

Neka svoga toga nobi bilo, ostaje na našoj strani ova pravica:

Naši kotari plaćaju malo poreza i nameta, ali ga plaćaju. Drugi kotari u Istri, koje bi se htjelo učiniti talijanskimi plaćaju na hartu mnogo, a u kasi malo. Tko bi pametan vjerovao, da će se ikada utjerati svi zastanki nameta, osobito od gospođčine? Nitko, ni mi to nevjerojemo, ali čutimo žalostnu istinu, da smo plaćali ... za koje vabe dušu?

Zlobna obreka, da je hrvatskoj stranki žao, što nepravilja javnimi poslovima domovine, nepada na nas. Mi znamo dobro, da nobi ništa bilo kriivo Talijanom, kad bi mi imali odlučujuć glas u javnih poslih.

Mi znamo samo to, da jedini čovjek kod zemaljske Junte, koj na svoj pridjevak roziče postavlja, još ni danas nije stalno namješten, uza sve svoje sposobnosti i odlično ponašanje.

Mi znamo to, da se zemaljske službe popunjuju bez konkursa, da se naš jezik ruglu izmetava, da se naša

Podlistak.

DRAGI JURINO!

Onu nedilju poslje večernje razglednavao sam svoje zimske usjeve i tu mi dojde na pamet, da bi malo škodilo po Istri, da vidim jeli što nova!

Odmah drugoga dana zaputih se prema zapadu. Putem dospio sam do svojega staroga znanca i prijatelja, provriednoga popa u selu X. Pokucam na vrata. Nitko se ne oglaš. Pokucam svojom kmetskom rukom malo jače. Sada začuje se njegov prijazan glas: „slobodno.“ Unidjoh. Ali prijatelj me ne pogleda. Vas je zamisljen u neku veliku knjigu ležeću na pisanoćem stolu. Na moj kršćanski pozdrav, mu se približim, da mu poljubim svetiošničku ruku.

Stopram sada digne zamisljenu glavu, i čim me upozna, poljubi me u moje kmetsko lice, radošno me pozdravljajući: „dobro došao, Frantio! Što je vas donoslo u moju kuću? Započesmo se razgovarati ob ovom i onom. Ja povrićem hotiče u onu veliku knjigu, koju je prijatelj prije tvoj zamisljeno gledao.

Napumjena je bila sa osobitimi sličkami, kojih ja visam razumio. Na moje pitanje reče, da je to „zemljopis“, jer su u njoj naslikane carevine i kraljevino sve zemlje. „Tražio sam, hoće on nato, gdje je kraljevina Schiavonia, jeli pod na-

šim cesarom ili pod drugim kojim kraljem. Došla nam je od presvjete biskupije iz Poroča okružnica, kojom se približuje viša naredba za podnike *„del regno Croazia e Schiavonia“*. „Regno Croazia“ znam, da je kraljevina Hrvatska ali „Schiavonia“ neznam gdje bi bila. Nitli ovaj zemljopis ove kraljevine neima, akoprem ga potvrdilo za naše srodne škole visoko ministarstvo u Beču. — Ala, velečastni prijatelju, rečem mu ja, vi se mućite tražedi „Schiavonija“ po zemljopisu, dočim u „Schiavoniji“ živite. To je vam naša tužna Istral! Zar nam negovore veladari latini, da smo „šćavi“? Dakle će se zvati i zemlja u kojoj „šćavi“ žive „Schiavonija“. — Namislasmo se oba do suzah. Ja mojoj bistroj i prefriganog glavi, a on najbrže mudrosti presvjete biskupije koja piše „Schiavonia“, dočim je isti sv. Rim zapoviedio čitavoj katoličkoj crkvi na čast sv. Cirila i Metodua, crkvenu molitvu, u kojoj stoje riječi: „Schiavonia gentes...“

Izpravniv čašu sladkoga terana pak izljudiv se s prijateljom, nastaviv svoje putovanje. Došao sam u Poroč, gdje se štampa lažtorba „Istria“. Zastavim se pred vratu jednoga sućana razmislijuhdi što bi donesao iz Poroča svojoj Luci. Već sam htio stupiti u dućan, da potrošim što za svoju gospodaricu. Ali ta hip se spetih, da su Poročani sega jleba potpratlil naše dične zastupnike iz zemaljske naše sabornice uprav na divljački način. kojega bi se za stalno sramili i najdivljiji ljudi na svietu. — Ne, Frantio, nitli soldina nesmejše potrošiti u takovom gradu,

koj surovo vriedlja tvoje zastupnike i po njih svu istarsku „Schiavoniju“. Oduptuj raztu vaporem do Pule, da si ondje nakupiš potrebnih stvari i da vidiš svojega nećaka, koj cesaru i otačbini kod c. kr. mornarice već toliko mjeseci služi! Tako zapovjedam samom sebi, pak negledaj nitli na desnu nitli na levu, požurih se kroz onu tjesne ulice ravno na vabor, koj je uprav po treći put zaživlžao i odmah s manom putam Pule odpiovito.

Plovitbom ne pripeti mi se ništa osobita. More bilo je mirno, a ja sam imao istu vremena razmisljati o našoj tužnoj „Schiavoniji“ i ponašanju poročkoga „gospođčkoga smeta“ napram našim zastupnicom i našoj „Schiavoniji“ u ljetu 1883. — Uprav one iste zastupnike čemo si prvom prigodom opt izabrati i druge njih jednake, odlučih tvrdo sam sobom; čemo viditi komu će prije dosaditi nam kmetskom birati naše zastupnike po našoj svačestvi, ili poročkomu smetu divljački tjerati jih iz sabornice zemaljske! — Doplovismo do Pule. — Ala Jurino moj, da vidiš ove silne vojničke ladje, pak strašne one topove ili kanune! — Neka pridu neka gladni oderuhi iz Talije ukrasti našemu cesaru našu istarsku „Schiavoniju! Po moju puru da jim se pokazati kako se imaju povratiti nepozvani usiti dlužnih raznitom glavom u obluženu jamlju!

Izkrcač se, stupim u bilžnu krčmu, da se okrepim potrebnom hranom, pak da poledim malo po Puli, koja se dionomice svastarano Air i hepra novimi kućam i palačami. To je dokaz, da Pula

pod gospodarstvom našega vladara liepo napriješuje.

Hoćeš ulicami i cestom, dočjem do Divlja, koj je već u gradu i stuenim motriti ovo gorostasno djelo. Govore, da spava u jednoj podzemaljskoj sobi pod Divlačem Kraljević Marko. Ehl da bi se već probudilo i došao na svietu! — Putem sretnim nekoliko ženah iz puljske okoline. Bile su u živahnom razgovoru s nekim popom.

Jelina od njih će popu: „Zalfo, velečastni, govorete vi s nami talijanski, kad smo Hrvati?“ „A tako sam naučen, nu!“ odvratil dobi popo: „Ali nije pravno, če opet ženi: u nami treba, da hrvatski govorete a ne talijanski, jer naša hrvatska vjera je prava vjera Isusova, a ne talijanska.“ „Kako to?“ zapita čudodi se pop. „A tako vidite,“ odvratil mu žena, „Talijan nam govore: „mostro di proto“, „bestija di proto“, „akan di proto“, ep... di proto, a naši ljudi slično Alodučil pred amk, pak vam reku: „Kraožen Isus.“ — Sudiće sada sami, jeli Talijanski ili hrvatska vjera, Isusova vjera!“

Po moju gješnu dušu, upletem se ja u njih: „Ženo, vi govorete golit listnu. Naša hrvatska vjera, Isusova je vjera. Ne tvrdim, da svi istarski Talijani neimaju vjere Isusove. Ima i poštenjakah medju njim.“

Ali oni, koji nas, svoje suzemaljake, od pamtlivjeka istarske Hrvate i ljube slobodne, pogrdno „šćavi“ nazivlju, koji nam naša naravske prava krake, koji nam hoće našu nedužnu djecu talijanskimi školami odudijati i u Talijano jih pretvoriti, da se njihov broj našom krvi poveća,

obćinska zastupstva na muku među, nebili jedan put svoji jezik od škole odhitila. Mi znamo to, da neimaju nigdje zagovora ni pomoći na našnja da poštenim putem dođemo u dostojne stališe, sloveno-hrvatski sinovi Istre moraju u tuđe krajeve; znamo to, da je svaki naš forint, koji plaćamo vrađau za dva druga, jer je krvavo stečen; napokon znamo to, da računai još nisu ni iz daleka učinjeni, i da smo o tom jezva počeli govoriti. Za danas dosta.

Na Adriji.

U posljednjem broju doniesmo kratak izvadak iz predgovora Fumbrljeve razprave „La Venezia Giulia“ a danas navudjamo što o tom bečki časopis „Tribuna“, piše, izpustiv glavne točke, da nam list nezaplene. Tomu članku mislimo, da nam treba dodati nikakva tumača jer govori trizno i jasno.

Tko ima oči, neka vidi a tko ušesa, neka čuje. Evo ga:

„Sa lozanskom okupacijom, pišu oni u bedkoj Tribuni, započela je u Italiji vika na istočno medje. Groznici davi nemir obuzeo cijel poluotok, svukud se držali tubori iz bučne irredentistične lakaze. Ovi se bozokrivisti politički izkuzi napokon polagano sloguše, nesposobni ostati savodni pod Austrijom. Ali što se do sad silau nije moglo postići, imalo bi se sada liepm postignuti. Oprezniji mjeorodjavni političi Italije dadeše novu lozinku, Italija — knzu ovičijali — ima željeti jaku, prijateljsku Austriju, da nedolije Njemačku ili Rusiju za svoga susjeda: napose valja pooprjeti Austriju na balkanskom poluotoku, da dopre do Soluna. Kad jednom Austrija razširi svoje područje do egejskoga mora, to će se u prijateljskom sporazumku svrnuti, da pripusti Italiji južni Tirol i Primorje. U najodličnije zastupnike ove talijanske politike spadai bivši ministar R. Bonghi. U predgovoru Fumbrljevoj „La Venezia Giulia“ piše ovaj državnik, što navedosmo već zadnji put, naime: „Nama je u prilog, da Austriju s jedni šicli se prama jugu zapadnostrane Turske. Tim ona zadobiva svoj pobočni položaj prama Rusiji i zatvara joj jadransko more, u jača i prama Njemačkoj. Mi joj u tom mežemo pomoći post uvjet, kad bi se ona u dalmatinskom zaljevu povećala i prodrla do egejskoga mora, da nam tuda na ovom moru (jadranskom), koje je jednom bilo naše, dosudi ved i bojli dio, neg što danas imamo.“

Po izjavah pako, koje je grof Kalnoky učinio u oadašnjim d. naših odobajih su Italijom, nema više dvojbe, da su se vanjski odnošaji izmed Austrije i Italije razvili u smislu politike proporcije od Bonghi-a. Italija je naš prijatelj i saveznik...

Dalje u svom predgovoru Bonghi uvidja u Slavonih Primorju jednu zaprieku, koja se suprotvi prikraženju ove pokrajine Italiji; jer narodnostno načelo, na koje se temelji ujedinjena Italija, neopuštiti, da se tako na brzu ruku reklamira za Italiju ova zemlja u kojoj većinom Slaveni stanuju. Odnosno na ovo piše Bonghi: „Bili bi valika sreća, kad bismo mogli reći, da u kneževskoj grofiji Gorici i Gradski, u

pokrajini Istri i u gradu Trstui živu jednino Talijani. Toga mi sad nemožemo reći.“

Ali malo napried s radošćukonstatira, da u Primorju neprestano napreduje talijanski jezik prama hrvatskomu i nada se, da će talijanska država, koja je utemeljena na narodnostnom načelu, postići svoje naravne medje tada, kad se jednomo provede potalijančenje primorskih Slavovah. U tom pogledu piše Bonghi: „Mi moramo postići medje boje od sadašnjih; i mi imamo pravo da tražimo, da celi komad zemlje, koji je bez dvojbe u zemljopisnom smislu talijanski postane i u političkom smislu talijanski. Ali za to je od potrebe, da u nekih predjelih ova zemlje napreduje upliv talijanskoga življa, a ovi u svakom slučaju može se postići jedino podupum obzirom na međunarodne odnošaje i neprijetni i neuzdržav moć Austrije.“

Mi pitamo: Tko skrbi u Primorju za to, da napreduje upliv talijanskoga življa? Tko u Primorju radi u prilog g. Bonghi-u?

Ušione, uredi, sudovi u čudnovatoj harmoniji rade uzajedno, da posleše napredovanje talijanskoga življa. Talijanska manjina u zemlji ima tri narodne državne srednje učione; slavenska (hrvatska) većina i njadne; u mnogih čisto ili većinom slavenskih občinah, pučke su učione savim talijanskim. Upravne vlasti uređuju talijanski ili njemački; jezik je sudovah i u čisto slavenskih kotarish skoro izključivo talijanski, u nekih njemački; sve to rješuju sa rješaju u slavenskom jeziku.

Nije nikakvo čudo, da uz zajedničko djelovanje svih ovih činbenikah, u posljednjem popisu pučanstva slavenske je pučanstvo Istre spalo za treć dio, a u Trstu daprče od 63 na 21 po sto. Onajito u Istri slavenskomu je jeziku — može reći — jednino sljedivše orku gdje se rič boju u slavenskih občinah i dan danas, navladuje slavenskim jezikom. Ali se i u tom prdaju nešto na gore promienilo.

Izpražnjena biskupska stolica Porod-Pulj ima se obakrbiti. Kad bi i oviđa

upliv bio mjerodavan, kad bi nnejednikom velikog rodoljuba Dobriho imao postiti koji neprijatelj Slavovah ili silčan onomu istarskomu biskupu, kojemu je „Graser Tagespost“ prije dvie nedjelje dala svjedošbu političkog dobra ponašanja, tad bi se do malo oživovila želja Bonghi-a, da vidi Istru potalijančenu.

Obzirom na takve okolnosti možemo sve zastupnike a-nosob one južnih pokrajinah, da u doljećem suborskom zageđanju krepko uzastojše svimi parlamentarno dopuštonimhi sredstvi, da se promiene sadašnje stvari u Primorju, koje moraju dovesti do posvećanijeg potalijančanja ova pokrajine.

DOPISI.

U Cresu, početkom decembra 1883.

Ovbi se danah u našem gradu dogodio nešto, što nas nije doduše iznenadilo, al nas to svrde osvjedošilo, da je, avim potalijančenicom naše Istre jedina te ista svrha: zatriti naš hrvatski narod, slušajte i križajte se!

Dne 26. prošloga mjeseca novembra dodje u Cresupravitelj plovanih beljske pop M. M. Medju ostalimi poslovima tu mu jih bilo obaviti, hlijede i primiti nove, što on pripadaju njegovoj crkvi za drugi tečaj tek. godine od uklunutih benediktih bratovšćinah. Kako tom zakladom, usled zakona od godine 1880, vlada posebna „Uprava od četvorice članovah i petoga predsjednika, obćinskoga načelnika, to je crkvam to nove primati od same obćine.

Rečeni dakle svećenik prikaza dotičnu namiru u obćinskom Uredu našemu načelniku Ivanu Cherslohu (valjda Hrziću, jer na otoku Krku ima hrvatsko ime, Hrzić, koje Talijani uvijek pišu Chersloh) i obćinskomu tajniku Nikoli Moiseu, al ju ta gospoda nehtjedoše niti pročitati a kamoli izplatiti, a samo zato, jer bi hrvatski napisana. Proti tomu samovoljnomu postupanju gosp. načelnika uloži plovanski upravitelj beljski od c. k. namjestništvo u Trstu službeni utok. Morao bi se bio najprije utedi c. k. kot. kapitanatu, kako prvaj molbi, al toga neudini, kako smo doznali, najprije zato, jer da kotarska „Oblast“ neobiježe, s nepoznata razloga, riešavati njegove dopise, van iza he; koliko mjeseci i to na opetovane upite; a opat ne nit zato, jer bi mu mogao slavni c. k. kapitanat odgovoriti, kako je i orlećkomu kuratu, da on nije nadležan riešiti takova slučajja. Utok pako ovaiko glasi: „Br. 386

Vicelo o. k. namjestništvo
Mjestnoj plovanskoj crkvi pripadaju svake pol godine 60 vr. 40 n. a. vr. iz zaklade uklunutih bratovšćinah u ime trećino odnosnih državnih glavnica.

U tu svrhu podpisani upravitelj plovanih prikaza dne 26. t. m. novembra osobno dotičnu namiru obćinskomu „Uredu“ u Cresu, a baš samomu gospodinu načelniku Ivanu Keršću.

Al taj gospodin dočuv, da je namira hrvatski napisana, nehtjede je niti primiti niti pročitati. Podpisani zamoli nek mu se pismeno obrazložiti to nečuvano postupanje.

Neće se ovdje spominjati, kako se gospodin načelnik stade na to ljutiti, kako pođe podpisana svakojako vradjati, kako začu tvrditi, da njemu nitko nezapovjeda, te da nemislit vriednim, potrošiti pol arka papira za kakov odgovor — a to sve na oči gosp. Nika Moise-a obćinskog tajnika; svega toga ovdje se neće spominjati, van podpisani samo naprosto javlja tomu vis. o. k. namjestništvu, dal gosp. načelnik zbilja neizplati namire, već uzrujan i ljutiti pobjegne iz obćinskog „Ureda“, tvrdeći, da je neizplata jedino s razloga, što je hrvatski slozena.

Podpisani misli, da je obćinsko orlećko poglavarstvo tim svojim korakom povriedilo obstojeće državne zakone, k oji da vriedno svakomu pravo služiti se svagdje svojim materinskim jezikom — a taj jest, kako bi službeno dokazano, u ovoj podobćini izključivo jezik hrvatski.

S toga poiznio podpisani utiče so tomu vis. o. k. namjestništvo kako nadležno obhiti vrudom molbom, neka na temelju g. 63 obćinskog reda za Istru, zak. 10. j. l. 1883, to na podlož članka XIX temeljnih državnih zakonah i ostalih služajno obstojećih propisah odredi, da obćinsko poglavarstvo u Cresu — dotično Uprava zaklade kerških bratovšćinah izplati spomenutu namiru; što ju podpisani podastrio u izvoru tomu vis. o. k. namjestništvu, da ova plovanska crkva zadobije čim prije, što joj po zakonu ide.

PLOVANSKI URED.

Dati dne 28. nov. 1883.

P. M. M.
plov. upr.

Znali smo, da je naša obćina zatienkala i orlećkoj crkvi pripadać trećine iz zaklade bivših bratovšćinah, zato što on vole vriedni gosp. kurat namiru hrvatski napisu. Znali smo, da se naš načelnik Chersloh Šimeta, kopačkoga roda sin, sa svojom družinom zakleo, da neće nigdar nikakova hrvatskoga; spisa riešavati dal na stran bacati. Znali smo, da ti ljudi netpno hrvatskoga jezika kako nečastivi blagoslovljene vode, premda moraju hrvatski sganati, kad s našim kopačim i a vanjskim kmetom obde. Znali smo, da oni zadržu našemu kopaču kralji delnice obćinskog dobra samo pred obćinikimi ljubori, da mu oči zamažu, a inače, da ih borje bjeza za njegov nit morali nit materijalni boljak, samo da si oni svoje galjufe napanuju. Znali smo, da nas oni već nadriše hiljadami duga premda nam obćina jedina od najbogatijih u ovoj Istriji, — sve smo to znali i još koješta znamo, al da će se naš šijor Nane usuditi reći upravitelju beljske plovanih, svećeniku uzornomu, uočenomu i od svoga puka vanredno ljubljenomu, da će mu se usuditi reći, kako nam se sam potužio: sin quando la ze ella què e do tre altri de Vejn, non gaveremo què né paže né quiete, da će on imat srea proglasiti rodoljubnoga kurata u Martišćolli hjesomućim (energumenu), mi nebi bili toga niti u snu posanjali. Zar mišl — šijor Nane e la bella compagnia, da si su naši vriedni svećenici kože ili krave, što su mu jih predjedati pasli, muzili i šibali, da će on njih vradjati? Pravo govore ljudi, da naši opatres patrias neimaju nikakovoga političkoga načela, jer da ga imadu, znali bi poštovali svakoga svoga protivnika, a ovaiko svaki razumi, da s njimi strati i gadna sibičnost vlada. To je gospodo vaša razvikana „avla civiltà“? Sram vas bilo!

Da, da, naši vam svećenici ne dudu mira zato jeli što oni svoj rod ljube? Nemarite vi za njihove vriedne, nemarite vi što haš oni kojih vi vradjate i proganjate baš oni zdušno svoje dužnosti izvršuju; viemarite vi što baš njih najviše njihov puk ljubi — vam su oni, ma bilii sveći, tri ti

oku, zato jer oni svoj puk branekato jer on neće, da izadu svoje domogradno čuvstvo za vaša nedostojne praporuke, zato što oni neće, imogou raditi kako bi vaša omražena stranka htjela — da, da, takovti vam svećenici, al po vašem nazoru, nedadim mira, a nam jih je sam Bog poslao! Al da bi oni tancali, kako vi svirate, onda, kad bi oni bili i najopasniji, vi biste jih ipak hvaili, zagovarali i proporcivaili. Sram vas bilo i opet vam govorimo!

Neka medjutim naši svećenici nekionu duhom. Sada jim je sve protivno. Al nek se spomenu, da sa bez muke i bez žrtve do istine i do pobjeda nedodje. Našema pak obćinskomu odboru i svemu zastupstvu poručujemo, da dok budu oni tučili našega kopača i vanjskoga kmeta, dok mu budu njegov imili i liepi jezik mrazil; dok mu budu djecu silili, da se samo u talijanskom jeziku u školah uče, a od svoga materinskoga, hrvatskoga, da nigdar niti slova nečuju; dok budu oni varali, zastrašivali i svakojako brače pritiskali u vrijeme izbora, kako su to činili u posljednjih obćinikih i pokrajinskih izborih; dok nam budu adlojonaše namećali, da ne znamo nit zašto nit kako; dok budu oni školskimi zakladami pojedinih podobćinah svojevolljno upravljali a računai jim nikad ravnoa nepogajali; dok ne budu očitovali kund li odoše svakogodišnji adlojonaši za razne putova a da nisu za njih nit upitni potrošili jaku, da ga je putnik ubitai i lpmati; dok nebudu dokazali zašto nas tolikim dugom optitli; dok nebudu, rečimo bistro, svoje dužnosti vriedni a pravilno poštovali, naši svećenici, žele li biti sol zemlje i svilčot avita, valja, da im nedadu nit mira nit pokoja. Naše će jim dojednobne svećenske pametni ljudi hvaili i slaviti, baše će jih obćina proganjati i pred svakim mrazil, al što mrko laje zato Bog nehaže.

S vremenom javiti ćemo vam uspjeh utoku.

U Lanišću.

Promislo je ovdje mjeseca listopada domaćin Ivan Buzdon, Njegovirodotelji dostia hromošani, velikim naporem su ga izškollali. Tim je veća njihova zaslugu, tim veća utjeha i radost za njih gdje su vidjeli svoga sina prikazati žrtvu Svevišnjemu. Radujmo se im s vjimi. Al se radujemo i sa njihovim Ivanom. Dosta je pretrpio tjelesno i duševno dok je do toga došao. Obćenito se tuži, da su dan danas pretžke škole. Tuže se roditelji: one djece, koja se podučava u svojem materinjem jeziku, toliko teže su za one učenicu koji se učavaju u svojem materinjem jeziku, već u tuđem kojem mu drag. G. Ivan Buzdon izkusio je to u punoj mjeri. I kao da nije to dovoljno bilo. Prije nego je svršio latinske škole, uzeli ga u vojniku, i on se je kao takov morao potucati kojekuda. Vojničvo otežalo mu je postati svećenikom. U gorličko sjeminišće, za tršćansku, svoju biskupiju, nije mogao biti primljen. Primili ga u zadarsko. I tu je izučio, svindav konopcu sve poteškoće. Pomogla mu je pri tom krepka hrvatska narava i stalno njegova vesela čud. Nećemo pogriješiti ako rečemo, da mu još jedna veća osobina želja izpunjena nije. On stalno želi službovati u svojoj biskupiji, znaajući kolika je u njoj potreba svećenikah. Dao Bog izpunila mu se i ta želja čim prije. Gdje je, da je, zdrav bio!

Kako svukud medju hrvatskim narodom, tako se je i u Lanišću proslavila nova misa velikim slavjem. Škoda samo što to slavja nije bilo čisto narodno, kako bi se to u Lanišću medju onim čelničim pukom pristojalo. Nekrivimo za to ni malo mladonisnika Ivana. Krivimo krivoce. Gospoda njeka iz Buzeta, na čelu njim podčeta Clarici potrudili su se toga dana do Lanišća. Došla je glnja, donosilo se balona i bengalickoga ognja. Spušćalo se govore talijanske. U Lanišću kod slavja domaćega, talijanski govori i Boža sinovi! Govori se da se čuje i razumije. A koliko jih je to govore razumilo? Što više? Dvojica gospode živuće imadu tamošnjim narodom progovorili su hrvatski. Gospoda buzetaka su njim za to zamjerila, jer da znadu oha dvojica i talijanski. Mogu znati i kinezi, al za to netreba da govore kinezi, kad neimaju ni jih razumio. I nehotje pada nam na um liepa basna o listu i ježu.

koji miše vriedne rodoljube javno i, po tajno pred svjetovnicim i duhovnicim obćinai crne, njih prgrdnimi imeni krste, koji njih Bogu ne proste, već Njega kako Njegove svećenike na pakleni način hula. nam u našoj kući o glavi rade, oni nisu krstjaniti njihova vjera nije Isusova, jer Isus nigdje ne zapovjedja, da imaju, oni nam gospodovali a mi njim robovali. Da je njihova vjera Isusova, znali bi onu, Njeovu, kojusam toliko puti čuo od našega plovana: „Kojom mjerom mjerite, onom će se vam vratiti.“ — To rečeni malo važno, pozdravim, one dobre ljude kršćane-Hrvate, pak se zapudim dalje po gradu.

To ti javljam za sada s mojeg putovanja po Istri. Još ću koj dan ostati u Puli, da još koju viliim i čujem, da si nećaku vojnika poždravim i štogod za blagdan nakupim.

Reči, mojoj Lucii, da sam zdrav; neka nastoji kuću i čeljad i neku se ne boji, da ću si odzapev prešiva izprazniti; mora znati, da mi je šćiditi, inače nebih imao za „Našu Slogu“. Nagovaraj susjede, da si kupe „Našu Slogu“. Biti će jim od velike koristi; u njihovih nevoljah će se kada meni i tebi nasmitati, jer čamo se, ako usog da, više putah u njoj sastati. Končan želim avom dušom tebi i svim našim „Naše Sloge“ prijateljima rodostne. Božidne blagdan i srećnu mladu godinu — 1884.

Na puljsćini početkom dec. 1883.
Tvoj pobratim i drug
Franina Bonevrskević

Ovaj je drhtao od zime. Da ne pogine, dala mu je lica mjestu u svom brlogu. Čim se je malo stopilo, već ju je počeo bosti i napokon iztjerao iz njezine kuće. Ljep nauk, dao je pjesnik našem narodu iz te bašnje.

Istrjanekih usred sela
Ima ljudi bagatela,
Ka primemo brže bolje,
Ali su nam od nevojele
Sve njim damo do obude,
Iš nas gona, z našu kuću.
Uđat' valja drugu modu,
Da nas ježi već nabodu.

Koliko selah i gradčih Istrskih izku-
silo je već tu za njih goru! Istarski Lančić
je ovom prilikom skusilo, da bi se iz
njegova sela, iz njihova društva htjelo iz-
tjerati njihov mili jezik.

Nego zašto su Buzetska gospoda sa
Klaridom na čelu prilično dug put učinila,
zašto su zašla među ščave i ščepce
kako jih Talijani obično zovu? Iz ljubavi
do mladomlanke, do puka, iz pobožnosti?...
Gospodin Klarid reč bi, da sa je drugi dan
iza svečanosti sam izdao, Jako je prilja-
žan bio sa svima, a nastojao je, da ih čim
više vidi. Kume ovamo, kume onamo. Tko
vam je učinio fontanom? Njismo li to mi
učinili? Nećete li s nama družiti? Što će
vam oni dati? Izbori obćinski su blizu,
pak se gosp. Klarid valjda hoji za svoju
kožu. I pokrajinski će se opet obavljati,
valja se i na nje na dobu pripravljati. O
tom bi mogli kojom drugom prilikom pro-
govoriti. Za sada namidlo nam se pitanja
zar se zbija nemože gosp. Klarid pohvaliti
nego s fontanom za čisto vrijeme, koje je on
nadaćnikom? Zar nitla drugo doba nije uđi-
nito sa Lančić? A jeli se pak i sta dogo-
đilo za njegova nadaćnikovanja? Među tim
nek i sumi laniški župljani razmišljaju ob
odgovorih na ta pitanja.

Iz Podgrada, 30. studenoga.

U vašem listu je već više putah uz-
tvrdjeno, da se je Istre više potalijani-
lo u ovom stolecu nego u nejkolikom prošlima
vjekovih. Svjedokom nam je Pazin i Voj-
nosko. Ta dva mjesta nisu još doista po-
talijančena, al lice njim je još talijansko,
dočim bijaše prije tridesetak godina čisto
hrvatsko. Kako se je u tom počelo, to nam
pobješke dokazuju Podgrad, sjedište sud-
beno kotarske oblasti u najsjevernijem
dijelu Istre. To mjesto je slovensko a na-
truzom hrvatskim. Druga narodnosti sta-
novnika tu neima. Ipak ima tu čimovni-
kah, koji nisu Slovence, koji doista znadu
za sliu slovenski to se s njim u potrahi i
služe, kako znadu, al koji inače govore il
njemački, kolko kolko znadu, li još čisto talij-
janski. To mora djelovati na pojedince,
koji će bud što prodati, bud se prikupiti,
koji dolaze do mišli, da mora govoreti
kojim drugim jezikom, a na svojih onaj
koj hoće da bude ubrojen med izobrnje-
nije ljude.

Nije nit to dosta. Imu već deset go-
dinah što postoji u Podgradu bratno
druživo, društvo za čitanje. U malom
mjestu mnogo je kad se takvo društvo
ustroji. U njemu imali bi se sakupiti svi
željni proći koju uricu na dan u društvu
razgovarajuć se i čitajući. Čovjeku nebi
nit na pamet došlo, da se može u takvom
mjestu još drugo društvo pomisli i osno-
vati. A ipak Podgrad ima dva društva u
istoj svrhu. Uz bratno društvo osnovala
se je tako pred koju godinu u Concordia.
Dvojimo puko, da je to društvo ono, što
mu ime znači. Evo me, da to dokazem.
Već samo osnovanje «konkordije», sloge,
průzročilo je «diskordiju», neslogu. Jedan
od prihvaćujućih u Podgradu odišlo se
odružilo od skupnoga društva. Dobro-
mislećim muzevom tako nebijaše to pravo.
Naumili su bili složiti ta društva. Ugledan
trgovac preuzeo je predsjedništvo «brat-
noga društva» samo u želji i nadi, da će
ugovarati sa članovi «konkordije», da se
oba društva sliju u jedno, da se svi složie.
Počeo je na to raditi. Duša «konkordije»,
čimovnik, rekao mu, nek se slobodno ugo-
vara između jedne i druge strane o sje-
djenju, al čim se sjeđinjenje postigne, on
će prestat' biti član svakoga društva. Sje-
đinjenja se nije postiglo, a koj je tomu
uzrok, može se uviditi iz rečenoga.

Odbor bratnoga društva nije ipak
dijelotno. On je dapače podvostručio svoju
djelatnost. Prilbiljavala se je desetlje-
šćica društvenoga obilaska, a on ju je

nastojao dostojno proslaviti i to prvo pre-
uredjenjem društvenih pravila i pomno-
ženjem članovah, drugo zabavom.

Društvena pravila preuredila su se u
toliko, da će moći postati članovi i manje
imadni ljudi. Plinčati će manji prinosi,
tako malop, da će ga svatko uz dobru
volju smogći. Misli se je i na one, koji
nisu imali prilike naučiti se čitati. U sta-
novite dane moć će doći u društvene pre-
storiče, gdje će njim se ili čitati prikladne
članke ili pripovjedati njihov sadržaj i
priobćiti zanimivije novice. Već tim je
odbor pokazao, da razumije svoju zadaću i
omogućio pomožanje članovah. Za ovo
posljednja se je i drugaćije pobrinuo. Po-
zvaao je bližnje i dalnje susjede da u dru-
štvo stupe. Odazvalo se jih je nesamo iz
podgraskoga kotara kao što su gg. Pip
braća iz Jelšanah, g. Kastello iz Materije,
čč. gospoda svedenčić iz bližnjih župah,
nego također iz Kastva, Kopra, i Pazina.

Zabava u spomen desetgodšnjega ob-
stanka društvenoga vršila se je dne 25.
novembra.

Prije početka zabave pjevački zbor
brezovički pod vodstvom g. Medvoščeka
počastio je najstarijega člana društva go-
spodina *Vitosa Vico*. Zapjevao mu je pred-
kućom pjesmu. S čisto demokratskom u-
dvornošću pozvao je on pjevača i ostalu
prisutnu gospodu u svoju kuću i pogostio
jih. Zapjevalo se je pjesmami, pozdravljalo
se i odzdravljalo; srdačno bez pretjeriva-
nja. Kad bi naša mjesta imala više tako-
vih vitezovah, pučkili dobroćiniteljah!

Zabava sama počela je «pozdravom»
društvenoga predsjednika, trgovca *Stavojla
Janka*. Probdiv, da se je broj društvenih
članovah u novlje vrijeme pomnožio na
četordeset, a bilo je vrijeme da jih nebi-
jušo nit deset, to da je jedva biralo i bilo
na rubu propasti; izvijestiv da su došla
potvrđena nova pravila; spomenuv poz-
dravne stigavše sa raznih stranah; pozdravio
je srdačnim riječmi prisutnu dosta mnogo-
brojnu gospodu i gospodje. Članovah di-
skordije dakako nebijaše, jer nisu nit po-
zvanii bili.

Obie točke zabavnoga rada za gleso-
vir odigrala je veoma vješto gospodica
Ljudmila Bahmanova iz Bistrice. Prisutni
su njoj se zahvalili burnim povladjivanjem
i klicanjem «živla». Deklamacija je odpa-
radl prohlade onoga koj bi hjo imao de-
klamirati.

Pjesme postavljene na zabavni red
kao i mnoge druge pjevao je imenovan
brezovički pjevački zbor na obćinito zado-
voljstvo, koje se je dokazalo opatovnim
povladjivanjem. Na čast mu valja primje-
titi, da postoji iz mladih poljudjelcaoh, i
da se jih podučaje jedva godinu danah.
Kad se pomisli, da znadu pjevati već ep-
da sve običulje pjesme slovenske i hrvat-
ske, vidi se hjelodano koliko može uđiniti
uz svoj službeni posao čovjek zauzet za
narod, za njegovu prosvjetu, za njegovo
oplomenjenje, za njegov napredak.

Izigralo se je mnogo zgoditakah, a
izigravanje pružilo je lijepe zabave.

Sabrana se lijepa svotica za zastavu
čitajućega društva u Brezovici. Razproširalo
se je razmjerno velik broj sredakah «na-
rodnoga doma» u Ljubljani.

Hvala ide u tom gospodjcem L. B. i
P. J. Prijaznim i ljubeznivim načelnim
znala su one izvabiti od svakoga se ku-
fortu. To su vam dyle krasotica nadah-
nute čisto narodnim duhom, kakovih na-
šemu narodu treba ako hoće da stane na
svoje noge. One čitaju slovenske i hrvatske
knjige i novine, one su zauzete za sve što
je našega. One i govore najradije sloven-
ski ili hrvatski.

Da bi znala kako njim lijepe remone
slovenski ili hrvatski milozvuki glasovi,
one nebi za stalno bez nužde, drugih bra-
pavih rabile.

Plesalo se do kasne noći, a zavrijilo
uz kupicu čaja skupnim pjevanjem, zdra-
vicami i veselim razgovorom.

Srdce mi neda a da nespomenem,
da je cijeloj zabavi prisustvovalo također
plemeniti i pravom smislu rieči *vitez go-
spodina Vico* i mladenačkim čuvstvom ra-
dovao se uz veselie se. Društvo može se
s njim ponositi, košto se i pouos.

Čast odboru imenito predsjedniku i
tajniku, što su znali uz sve protivščino
protivnikah tako sjajnu zabavu prire-
diti.

POGLED PO SVIETU

U Trstu 15. decembra 1883.

Austrijsko carevinsko vieće sa-
stalo se 4. o. m. na tako zvanu zim-
sku sjednicu. Lievica ili ustavovjerci
namenili su ministarstvu grofa Taaffe-
a bio na smrt i život. Govori se već
dapače, da će ta stranka, ne pojde li
njoj nikako za rukom srušiti sa-
danje ministarstvo, izstupiti iz care-
vinskog vieća. Što bi zaisto svaki
pravi prijatelj Austrije sa zadovolj-
stvom popratio jer i onako priečo oni
jedini tomu, da se uvode među sve
narodnosti u državi ravnopravnost i
toli željeno izmjenje. Ako izstupa
zbilja ustavovjerci Niemci iz carev-
nskog vieća, riešiti će sadanje mini-
starstvo svake obveze i svakog ob-
zira napram njim a sadanjoj većini u
carevinskom vieću pružiti će se zgoda,
da razvije bez zaprieko svu svoju
djelatnost na boljak pojedinih narodah
i ciole države.

Carevinsko vieće zatvara se ovih
danah radi božićnih blagdanah pa će
nastaviti svoj rad tekar iza nove go-
dine. Novine pišu, da su dalmatinski
zastupnici u Beču podali grofu Taaffe-u
memorandum u kojem su sadržano
njihovo želje i zahtjevi, to da neče
više podupirati sadanje ministarstvo
ako njim isto to opravdane prodlogo
nooživotvori.

Hrvatski narod dobio je napo-
kom bana u osobi velikog gjuraskog
župana grofa Karla Khuona Heder-
vary-a. Novi ban stigao je ovih dan-
nah u Zagreb to ga dočekao službeni
sviät na kolodjoru. Kojim će prav-
com novi ban udariti, t. j. hoće li
nastojati, da bude jedino pouzdani-
kom hrvatskog kralja i ban hrvatski
ili miljenik madjarskog ministarstva,
jošto se nezna. Savjetnici novomu
banu nisu jošte ovaj čas imenovani.
Izdiču se razno osobe koje bi imale
zauzeti mjesto predetojnika pravo-
sudja i nutarnjih posalah.

Ugarski sabor primio je vladinu
zakonsku osnovu o ženitbi (braku)
između kršćanah i židovah pa je jur
madjarska vlada mislila, da je to
stvar gotova nu dogodilo njoj se što
i onomu koji pravi račun bez krč-
mára. Zakonska osnova dodje naimo
pred ugarsku velikašku kuću. Sav
madjarski viši kler, na čelu mu dva
kardinala, Simor i Haynald, stupi u
boj proti tomu mješovitomu braku.
Nikad — velo iza krunisanja ugar-
skog kralja — nebi gornja kuća toli
mnogobrojno posiećena kao što ovaj
put. Obo stranko t. j. ona za osnovu
i druga proti njoj poslale su u vatra
najbolje govornike koji su svaki sa
svog gledišta osnovu branili ili od-
sudjivali. Napokom nadvlada kod gla-
sovanja stranka protivna osnovi sa
G. glasovah većino i tim bi osnova
o mješovitom braku u gornjoj kući
pokopana.

Ugarska zastupnička kuća da je
silno uzrujana radi tog postupka gor-
nje ilje velikaške kuće, pa da kani
osnovu nepromienjenu gornjoj kući
iznova na pretresivanje podneti. Pi-
tanje o mješovitom braku zanimivo
je i za nemadjarske državljane pa
čemo se prigodom nanj opet svratiti.

Njemački carevi vraćajuć se iz
Španjolske, kani posjetiti talijanskoga
kralja u Rimu. Dne 16. stignuti će
carević u Genovu gdje će ga očeki-
vati talijanski ratno brdovlje. Njemu
na čast biti će u Rimu velika vojni-
čka smotra od 30,000 vojnikah.

Govori se minogo, da će carević
posjetiti i sv. Otca, to da će se tom

zgodom povesti pregovori glode tako
zvanog carkvenog boja u njemačkoj
proti katoličkoj crkvi. Obistini li se
nagadjanje, da će zbilja sv. Otac pri-
miti njemačkog carevića u audien-
ciju, moglo bi se očekivati, da će
već jednom prestati razmirice između
sv. stolice i njemačke vlade to da će
njemačkim katolikom nastati liepši
dani.

U dolnjem Egiptu potučena je
i druga egipatska vojska od ustašah
predvodjenom od novog proroka Madhi-a.
Od više stotinah vojnikah egipatske
vojske spasi se njih nešto oko 50 i
to većinom častnikah, sve ostalo po-
ginu.

Franina i Jurina.

Ju. Kume moj dragi,
prosim te za do-
br. svet.
Fr. Tr. znaš kume,
da ča morem, to
ti rado i dobre
volje storim.
Ju. Vidih, moj sin,
mudra glava, per-
vi put ka dje pu-
loval po Istri, našal si je mladu,
neznam da li u Kanfanaru ili u Zminju.
Fr. Jeli lijepa?
Ju. On reče: da je malo spaletana ali
krasno aboletana, i ima vola, zavljana
usta, ali da ipak nije juko ružna.
Fr. Koga roda?
Ju. Surenjanskoga i pravo onoga, ki kad
prima se pod brkom smije, a kad
dava, preta atiska, zubi škripa i gla-
vom zavija.
Fr. Bit će bogata?
Ju. Dragi ti! kako sam čul ima više pro-
učenih nego milijari, i med njimi je i
neki Arlekin, ki okol nje zanovita.
Fr. Bojim se, da neće biti milostiva!
Ju. Kako se govori, svi prosaci za to ju
jako hvale.
Fr. Jeli i tvoj sjačić?
Ju. I kako! jer je i njega dobro poslužila
i s njim kuno a drugim je jela rano
jutro petahni dan brzolice i plia rujna
vino, i vesela bila.
Fr. Čuj me kume! drži tvog sjačića kod
svoje kuće; žene ka u jutro jedu i
piju i petahni dan mrse, te nisu za
naše kuće, te su samo za Arlekina.
Ju. I tako će uđiniti, a ona neka teka
njega.

Fr. Ki vrančić ti je Juro moj! ti kako da
si z groh stali!
Ju. Dragi ti pustime ča.
Fr. Bože moj! čul sam da si bil va Poreču
va hendime, a sad te vidim zelenega
kako guštera. —
Ju. Nati pravo mi stoj!-ter simi sto put
već rekni, da se nepažaj z ljudi ki
va talijansku vreću pušu.
Fr. More bit si bil i ti s? Franinun —
zač je i drugih ken je obedal sve, zač
je znal, da mu ne te delu konca vi-
dat.
Ju. Z onun bevandun i radčen! prez kapi
ulja i oca, tako da je najprvo gospo-
darina febra čapala.
Fr. Ala ča ga nisu mogli zlečiti talijanska
gospoda, njegovji prijatelji va Poreču?
Ju. Dragi ti! proklijanje brižan za drvo i
kamik Parezni isu gospodu talijansku.
Fr. Tako ne misliš još više zdolu?
Ju. Poč će, poč ma a Talijani da se
neće više pačit.
Fr. Dunke i febra je za neč.

Fr. Ala Jure moj ma si mi već grdo zli-
zan; tebe ni poznat da si on nekaj-
danji nego po tvojoj pipičine.
Ju. Ča je pak na tebe novoga? (za morda
te dve suholice skemi vavsek preših
korda i Krnelj pred izbori. Ča misliš
morda da si ki tebe boji?)
Fr. Nekumediljamo ne; i ta bi bila lepa,
da se i mi dva pravdimo i rpinjot!
Saki imamo nekakovu pomaganju. Ča
je koristi da se sura kotlu ruga. I-
man doma par plesnivih grošl pak
ču ako Bog dar za novo leto čagod
nove roblćini kupiti, toliko da moren
maji svet.
Fr. Et onda ču morat i ja Marluu kasu
vilitat, zač bi me sran da nemoran
a tohum kumparit.
Fr. Viš to je lepo, burem se neće saki
vrančić s nami rugat.
Ju. I jas den da neće.

Različite viesti.

Budući broj «Naše Slove-
» izdat će prvog četvrtka u novoj godini t.
j. 3. sleđnja 1884. Vrijeme je da tamo već
kratko, stoga molimo sve naše predplatnike,
da se sa predplatnom požure a naše dopis-
nike da nas ne zaborave.

Objava.

Pomizno podpisani časti se uljudno obavijesti al. p. n. občinstvu i p. k. posadi u Trstu, da je otvorio opet dne 24. novembra već odavna poznatu, sada posve obnovljenu gostionu:

„Buon Pastore“

sa vinotočjem (Osteria e Bottigleria) i to na vlastiti račun. *Sobe po 80 web.* i više.

Istodobno obznanuje podpisani, da imado na skladištu najboljeg stolnog i za butilje vina iz *vinarskoga istarskoga društva u Poreču*, kao takodjer ovdašnje, na daleko poznate tvrdke *Emilio Bouillon*, sva ta vina prodaje po najnižih cijenah.

S poštanjem
G. Hochwind.

Bez ove obrabene znamke, zakonom štice, imade se taj lek po dr. Malicu smatrati krno padelen.

Cvjet proti trzanju,

po dr. Malicu, je odlučno najbolji lek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolost u krizu i živih, otakli, utvrdnim udom itd.; ako se rabi i kratko vrijeme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnica. Traži se samo svečani (Obramb. znamka) proti trzanju po dr. Malicu vs. protivložno znamenje; t. staklenica 50 web.

Zahvala.
Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, lekaru u Ljubljani.

Meja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće lijekove bezuspješno rabila. Pošto se je jako bolest što dalje sve vedma pogoršavala a ona nije kroz više dana više na nogu stati mogla, sjedim se na Vaš dr. Malicu kostobolji lek za 50 web, te si ga odmah narušim. I u istinu imao je čestiti uspjeh da se je majka nakon što ga je kratko vrijeme upotrebila, razne teške bolne osjećanja, Punim osvjedočenjem glazavao dakle dr. Malicu kostobolji cvjet kao izvan lek te ga svakomu bolesniku u sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izričam pako najsrdačnije hvalje; svim štovanjem.

Franjo Jug, poslednji u Šmarj kod Celja.
Planinski bilinski sirop kranjski, izvanstani protiv kašlja, nepavici, vrtalogli, bronh. i plućnoj bolesti; i staklenica 50 web. Koznički nego li svi u trgovini se nalazezi slropi.

Krv čisteće kruglice o. kr. priv. nebi smjelo unijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuću puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren žoludac, kod jetrih i bubrežnih bolestih; u Skatuliah po 21 web, jedan zamotak sa 6 Katakulih i for. 5 nov., Razasijlje se samo jedan zamotak.

Gori navedene specialitate, koje su mnogoljetnim likuatom kao stabilne uspješne pripoznate, imade uvijek štate u zalogi i raspoložive odmah poštarstvom pouzajem.
Liekarna Jul. pl. Trnkoczy-ja „pri samorožju“ u Ljubljani. Mestni trg. br. 4.

može; smješa se sa 3 litra vode sa 8 litrah vapna a k tomu doda četvrt funta stučnoga alca. Ovom smjesom, koja je radi atoe vrlo gorka (žuhka) namažu se stablike i deblje grane pa će takovo stablo kecovi lizgjavati.

Vonj bakalara je mnogim veoma neugodan pa prem bi ga rado jeli, ipak njim se neđa jedino radi tog nemilog mirisa. Da bakalara nestane taj vonj, metne se u lođu kad se bakalar kuha nekoliko komadah deblje žeravice tad će drveno uplevlje usati vonj bakalara; on negubi tim ništa od svoje dobrote a vonj nestaje.

Listnica.
G. J. V. Bukovje. Pristajemo.
G. P. S. Benkovo isto tako.
G. S. G. Boljun, Takodjer,
G. F. M. Trsat, Takodjer,
G. M. V. Gerovo. Namireno za god. 1883 i 1884.
G. T. S. Mrkopalj isto tako.
G. S. G. Salce. Jošte do konca ove godine šaljemo Vam list i dalje nemožemo jer je uzkrado Vaš dobročinitelj danju predplatu.
G. M. S. Barban. Namireno sa tekuću i polovinu dojdude godine. Srdačan oćedrav.

Natječaj.
Slavensku delavsko podporno društvo u Trstu raspisalo je natječaj na dvie službe društvenih liečnikah, koji moraju znati slavenski ili hrvatski. Poblizje pogodbe doznati je kod prodajjednika: *Via Torrente* nova tiskara Trst.

Prosta i fina roba!

PETAR SKAREL

krojač u Sv. Mateju kod Kastva preporuča P. n. občinstvu u okolici svoju prodaju muško robe na meter i usluvo.

Odjeđa iz crnog tu-
skina 23 for. — nve-
Odjeđa iz štofe 13-23 — —
Hlince iz modroga
platinu 1 u 50
Osim toga ima robe svake vrste.
Ako odjeđa nestoji dobro, prima ju natrag bez prigovora.

Prosta i fina roba!

I. B. Purger

u Groedenu

u Tirolu preporuča se častnomu svećenstvu u crkvenim predstojnikom za izradbu orkanvih i domaćih oltara te tabernakulah u svakom slogu. Imade mnogo velikih fotografijah, koje šalje na ogled svim, koji to žele. Takodjer izdubljena križna putava u okvirih u svakom slogu; božićne jašlice izradjuje po svakoj mjeri i narci. Osobito preporuča vede orkvene jašlice, koje se postavljaju na oltar i koje su lepo prikrite trokrovnik šalje badava. Silke i userte molli, da se vrate, ako se po nuda ne prima. Za dobru izradbu jamdi:

SVJEDOČBA.
Blagorodnomu g. I. B. Purger-u u Groedenu u Tirolu.
Iskrenim veseljem Vam javljam, da smo sa Vašim Isusom, kojeg ste nam poslali za misijskoga križ, posvoma zadovoljni. Isus je toll lep, da bi bio na urez najlepšoj orkvi. I žao nam je, da ga nemamo u crkvi, mjesto što je na drugom mjestu. Skrinja bijaše za pošiljku uprav odmjereni, te se nije nikomu bojali, da bi se Vaše pošiljke pokvarile. Firma I. B. Purger u Groedenu u Tirolu neka bude ovim svakomu toplo preporučena. Antiasenhofen, gornja Austrija, Innkrafs, oktobra 1882.
Anton Schwanter kooperator.

Oglas.

Javljamonašim štitalojem i ost alomu štovanom občinstvu, da smo pomoću „Matice Hrvatske“ dali preštampati iz „Naše Sloge“ u posebnu knjigu, koja u maloj osmini iznosi preko 380 stranah,

Istarske hrvatske narodne pjesme.

Knjiga se može dobiti kod Odpravnitva ovog lista po for. 1. Čist dobitak je namljen *Našoj Slozi* i *Bratovštini hrvatskih ljudi u Istri*, zato se nadamo, da ćemo rasprodati u najkraće vrijeme.

Odpravnitvo „Naše Sloge“

na konju Njeg. Veličanstva, koje bijaše ostale juhače ostavilo. Neki vojnik zakrli vladaru put golim bodežem i viknu: *Natrag, ovud se nesmaje jašiti!* Kad je Nj. Veličanstvo zapitalo vojnika, zašto se tuda nesmaje jašiti, straža odvratl kratko i oćrešito: *Jer se ovdje puen, te je tako zapovjedio g. kapetan.* „No mene štaš ipak pustiti moj sinko.“ — „Ne, ma da što i lrali. Viadar vrati se i podje stranputicom za hajkaši. Kad je poslie neki dan dovačkoga društva zapitno vojnika, zašto nije Njeg. Veličanstvu učinio propisanu podast, skodiše vojniku na ođ suze a zatim okrenuv se na stranu kuda je Njeg. Veličanstvo oćjašilo, učinil podast puškom.

Nezaslužena nagrada. U gradu Nasurenš nadzirao je školu školski nadzornik i kojim je došao i vladin predsjednik. Obodvojica bijahu sa uspjehom u školi veoma zadovoljni. Za kratko vrijeme dobi mjestni školski nadzornik dopis od vlade, kojim mu se podražuje za toll lep uspjeh u školi nagrada od 400 maratah (nešto preko 50 for.) A ućitelj koniu se imala jedinomu pripisati zasluga za takav uspjeh dobi.

Najviši željeznički most na svietu dovršen je posljednjih danah prošlog mjeseca na erljskoj željeznici kod Klazusa u Pensilvaniji. Most dug je 2050 stopah, a najviša točka stoji 801 stopanad zemljskom površinom. Sagradjan je posve iz željeza.

Nikad dosti znanja. Kad je parovo a neđa da piše, valja ga zaostati jedan ili dva puta u krompir (korun) a tad će odmah primiti ornilo i pisati. To vriedi i onda, kad se parovo pokriva suhom korom od ornila, koja odpadne ako se parovo par puta u krompir zabude. U Englezkoj vidi se u veoma često na pisadnih stolovih krompir, u koji se zabadaju para.

Preračun za Oslajtanjtu t. j. za zomije zastupane u carevinskom viedu u Beču iznosi za 1884 god. 511.149.390 for., pokrile izdatkih 472.364.577 for. Redoviti državni dohodol iznose 453.781.508 for.; redoviti troškovi 440.544.254 for. U redovnih dakle računah bilo bi 15.237.254 for. viška. A to taj lepi višak oćrnjuje izvanredni račun, koji nemalo zvuca. Izvanredni dohodol iznose sumo 46.683.069 for., dođim izvanredni troškovi nasuprot iznose 70.575.180 for.; dakle u izvanrednih računih ima manjka za 59.993.071 for. Svi račun daktla zajedno dnju 33.734.817 for. manjka za 1884 god. Dojdude dakle godine imati će svo oćslajtanka zomije 5.154.850 for. više manjka nego 1883 god.

Odlike rieš porota. Rieš porota znači koliko i priega, zakletva, Porota je dakle sud pod rotu ili pod prisegu. Porotnik je sudno pri-sežnik. Sud porote je stegnut na pravorek t. j. na izjavu, da li je oćtuženik kriv ili nekriv. Porotnik moraju se zarotiti t. j. znkletti, da će po duši suditi i dati svoj pravorek.

Gibraltar — otok. Englozi snuju, da Gibraltar nađine otokom. Ušina, koja spaja Gibraltar sa kopnom, ima se probiti i sagraditi kanal, širok kojih 100 metarah.

Književne vesti.

Nabožna pučka knjižnica. Spomeni se, da svetkujes dan „Gospodnjih“ ili o svetkovnjah nedeljah i blagdanah, Napisa Josip Loh svećenik U Vraždinu. Tiskak i naklada J. B. Stiller ciena 20. nd.

Hrvatska biblioteka. Br. 14. Roman siromašna mladića. Francozki napisao Octave Feuillet, preveo Gjura Gruber Prvi svez ak. Akademjska knjižara Hartmana u Zagrebu. Ciena 15 nd.

„Hrvatski narod“ izdavniti će početkom nove godine g. Bartol Francelj u Vraždinu. List izlazići će svakog tjedna jednom; baviti će se najvlastito sa gospodarstvom a stajati će na god. 4 for.

„Sloboda“ organ stranka prava javlja, da će novom godinom iz Sušaka preseliti se u Zagreb gdje će kao dnevnik izlazići svaki dan osim nedjelje i blagdanah. „Sloboda“ će od 1. sjeđnja stajati izvan Zagreba za celu monarkiju na god. 18 for; na pol god. 9 for. a na četvrt god. 4 for 50 nd. Tko lole premože, nebudi bez „Slobode“.

Dva nova lista izlazići će početkom nove godine u Zadru t. j. „Stekliš“ politički list i „Obod“ humoristički list.

Novi ilustrirani češki časopis „Zlata Praha“ izlazići bude od nove godine u velikom formatu u 12 strancah u Pragu svakog tjedna jednom. Ciena lista je sledeća: na 1/2 godine spoštom 2 for 50 nd. „celu godinu“ 4 „ 90 „ „celu godinu“ 8 „ 60 „

Osim toga izlazići će „Zlata Praha“ u svezakh po 36 nd. Predplatu prima knjižara J. Otto u Pragu. Eto lepeg štiva svim koji češki znadu.

NEUKU NAUKA.

Da li sećovi voćnom stablu ne naškoda, preporučuje se mazanje voćnih stablikih mazilom, koje lahko svaki sam pripraviti

Presvieti biskup g. Dr. J. Glavina vratio se sa svog putovanja iz Rima. U ponedjeljak stigao je u Gorluc gdje je, sledeće dana pohodio tamobnje sjemenište i izručio ravnatelj g. Dru. Garbrieviču dekret o njegovom imenovanju za komornika sv. oca pape.

Dr. Binko Vitozić govorio je prošlih danah u svojem klubu o dogodjaji kod poslednjih izborah u Istri. Drago nam je što možemo ovo našim štitalojem javiti, a nadamo se ujedno, da će se napokom gospoda zastupnik viedna carevinskoga vieda i za nas Istrane zauzeti, imade pasti će i na njih krivnja, dogodil se se žbilja ono što nam talijanski zastupnik Bongli (vidi članak na Adrijli) poriče.

Imenovanja. G. B. Glavina dodasadani dub, pomoćnik u kaznolji u Kopru imenovan je župnikom onaje; g. Ant. Legović, svećenik porečko puljske biskupija imenovan je dub, pomoćnik u istoj kaznolji. G. V. Vitozić idokano dub, pom. u Opatlji a g. M. Grković u Mošenjeh. G. Anastaz Jelušić šumarski pristav u Podgradu imenovan je šumarskim komesarom u Sinju u Dalmaciji. Čestitamo bradi Dalmatincem na ovoj vristnoj mladost sili.

Proslava slovenskoga pjesnika i rodoljuba g. Cegnar. Brojavnog činovnika u Trstu obavila se dne 4. t. m. u trščanskoj čitaonici veoma sjajno. G. Viktor Dolanc, urednik „Edinosti“ imao je svečan govor u kojem je iztaknuo zaslugue starine pisca i pjesnika za Slovence u oćde, napose za trščance. Kod bankota redale se rodoljubne napitnice, kojimi se slavio svečan a nemanje složan rad braće Slovencah i Hrvatah stanujućih u Trstu i okolih. Svečaru pokloniše prijateljiliku na ulju, lepu radnju g. Knusa. Dno Bog i doživio g. Cegnar i vika onako lepih časovah, kao što bijaše onaj dne 4. t. m. u našoj čitaonici.

Koncerti u trščanskoj čitaonici održavan dne 6. t. m. izpao je iznad oćekivanja veoma krasno. Sve toćde programa lijha toćno pravim umjetničkim dnhom odigrane ili odpevane. Napose iztaknuše se oćtarista g. Vuopotli i deklamator Dr. L. koji bijahu burno povladjivani. U sal „al Monte Verde“ sabralo se te večeri više stotinah trščanskih Slovenah i njihovih prijateljah, pripadajućih hojlim razredom pučanstva. I novčani uspjeh bijaše lep jer je odbor čitaonice predno bratovštinu Sv. Mikule do 800 for.

Namet na porez od dohodak željeznica. Javija nam prijatelj iz Kastva, da su oćbine Kastavska i Jelšana ska protestovale namet oćbinski na porez, koj plaća južna željeznica od dohodak svoga u Istri. Poznato je, da južna željeznica u Istri, prolazi samo gore rećenim oćbinami.

Čujo se, da je oćbinski namet dobio grad Poreč i to ako je istna, 15.000 forinlih. Kastavska i Jelšana oćbina tvrde, da to spada njim, jer po njih prolazi željeznica. Javiti ćemo kako bude stvar oćdnena, no šull smo, da ljudi koji se u to razumju, davnju onim oćbinam pravo, što traže svoje.

Odgovor na interpelaciju zastupnika Dra. Vitozića. Nušl do se štitaloj jošta sjeđati, da je prošle godine upitao naš zastupnik dođu viedu radi dvih naredbah izdatih lošnjiskim i porećkim kotarskim glavarom glede pravopisa hrvatskih prezimناه u orkanvih matcah, t. j. da se hrvatska imena obćlojljih imadu pisati u matcah i izvadkih starim tudjim a nipošto novim hrvatskim pravopisom.

U sjeđnici 7. decembra t. g. odgovorio je ministar predsejdnik grof Taaffe na rećenu interpelaciju u jezgri sledeće: „Da se imade paziti kod upisivanja u orkvene matlice ili kod izvadnatah izlazićih na postojeći pravopis obćlojljih imenah, nu ipak ako što želiš kad nosog upisivanja u matlice ili kod izvadnatah, da ma se obćteljsko ime drugacije piše nego da sad, ima se upisati u maticu po njegovoj želji ili ujedno, da se sutvca kontinuitet, valja uz novo uneaženje u rubriku za ime upisati i stari način pisanja dotičnog imena i to moćuju zavorku (parentesi).“

Prvom zgodom svratiti ćemo se opet na odgovor ministra Taaffea i donieti ga po mogućnosti u celostil.

Današnjemu listu pridali smo ilustrirani cieni g. J. B. Purger-a u Groedenu.

Raktjašnica na kinozkrom dvoru. Na carskom dvoru u Pekingu vlada, kakojavljaju onedašnje novine silna uzrujanost, budućijenedavnoodkrita raktjašnica, u koju su sluge palače i eunusi dozvalili ne samo noćju već i danju te se opijali i žinili svakojake sablazni. Spilu zloćah oćkrio je vrhovni komornik Tifu, koji je, da jih može bolje moćriti, preveo nekoliko satih, preobučen kao eunuh u raktjašnicu, te ga je sada car imenovao predsejdnictjem povjerenstva, koje će krivcom suditi.

Lovačka zгода Njeg. Veličanstva. Kakojavljaju budimpeštanski listovi, Njeg. Veličanstvu caru i kraju dešila se je poslednjih danah u lovu zгода, koja je na vladaru toll smetleko djelovala, da ju je samo Njeg. Veličanstvo pripovjedalo lovaćkom društvu. Hajkaši trčahu, iudći za tragom divljači, strelcovitom brzom rakoškom poljanom; odmah za njimi dojuri

